

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: **DUMINEC'A.**

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Er banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Cuventarea

de deschidere a congresului national-bisericesc, rostita de Escelenti'a S'a inalt Preasantitulu Domnu arhiepiscopu si Metropolitu Mironu Romanulu.

Preasantiti Domni Episcopi, Preastimati Domni Deputati congresuali, Iubiti frati, Iubiti fi sufletesci!

Intrunirea congresului nostru nationalu-bisericescu convocatu pe din'a de adi, ne da ocasiunea noua de a esamina ci constata desvoltarea practica, rezultatele, vitalitatea si eventualele scaderi ale sistemului create acum 20 de ani, in primul congresu alu nostru nationalu bisericescu, pentru conducerea si administrarea afaceriloru nostre bisericesci, scolare si fundamentale, va se dica pentru guvernarea statului nostru bisericescu.

Sum convinsu, ca Domniile Vostre prea stimati reprezentanti ai clerului si poporului din intraga provincie'a noastra metropolitana, cari aveti nu numai esperintie bogate din vietii'a publica si deosebi pe terenulu bisericescu, ci aveti totdeodata si inima pentru conservarea, intarirea si prosperarea bisericii nostre ortodoxe romane, — cu tactulu si prudentia, ce a dovedito congresulu nostru la tote intrunirile sale din trecutu, veti sta si astadata la inaltimea misiunii Domnilor Vostre, si in combinarea mesurilor ulterioare pentru perfectionarea organismului nostru bisericescu, liberi de ori-ce utopia si esagerare, liberi de ori-ce preocupatiune pentru lucruri, care cadu afara de terenulu bisericescu, ve veti face seama cu realitatea, in cea ce privese starea lucrurilor pe terenulu nostru bisericescu, greutatile generale ale situatiunii, scaderile si neajunsurile puteriloru nostre proprii, la care singure avem a recurge; er in considerarea acestor'a si a justeloru nostre aspiratiuni nu veti perde din vedere in specialu acelu curentu fatalu, care se pornise in timpii din urma cu multa vehementia, si incatva se mai sustiene si acum, spre a calca autoritatea ierarhie'a in biseric'a noastra si spre a ne slabi legaturile spirituale si disciplin'a, carora avem se multumimu, ca biseric'a noastra ortodoxa,

acum uniculu paladiu si alu nationalitatii nostre si-a potutu salva esistentia s'a chiaru si intre impregiurari cu multu mai grele, decatu cum suntu celea de adi.

De asemenea sumu convinsu, ca deca noi sub sentulu preagratiusului nostru monarchu, alu Maiestatii Sale imperatu si rege Franciscu Iosifu I. pe care Dumnedieu se-l tiena la multi ani fericiti, si sub sentulu legiloru patriei, vomu lucra aici in buna armonie si vomu continua se lucramu totu asiá si in afara spre a feri biseric'a noastra de porniri stricatiuse, spre a ne intari in organismulu nostru si spre a da tot mai mare aventu desvoltarii salutare a institutiuniloru si preste tot a vietii nostre bisericesci: noi prin acest'a implinindu-ne sublim'a misiune, ce o avem ca biseric'a, tot de odata vomu face celea mai bune servitii culturale si moralitatii publice, dela care depinde prosperitatea statului si a fie-carei societati omenesci.

Acestea suntu cuvintele mele, cu care in acestu momentu solenu si la acest'a ocasiune notabila in vietii'a noastra bisericesca, ve salutu din inima Preasantiti Domni Episcopi, Prea iubiti frati si fi sufletesci, si cu care dupa premeas'a chiecare a Spiritului Santu, care se ne lumineze si se ne conduca in lucrarile nostre, congresulu nationalu-bisericescu ordinariu alu provinciei nostre metropolitane pentru periodulu, in care ne aflamu, il declaru de deschisr.

Congresulu nationalu-bisericescu.

Sibiu, 5/17. Octomvre 1888.

Congresulu lucrza deja de cinci zile. Pana astadi congresulu a lucratu in comisiuni, er lucrarile in cele patru siedintie plenarie s'au marginitu la verificari, constituire si alegerea comisiuniloru. In siedinti'a de astadi s'au inceputu lucrarile meritorie.

Obiectulu, de carele s'a ocupatu congresulu in siedinti'a de astadi a fost reportulu comisiunii organizatorice, carea prin reportulu seu, deputatulu Radulescu a reportatu asupra reportului consistoriului plenariu metropolitanu. Propunerile comisiunii cu

privire la activitatea consistoriului metropolitan la propunerea comisiunii in genere s'a luat la cunoscință, — constatandu-se adeca ca afacerile apartinetorie la competentia consistoriului plenariu metropolitan si-au urmatu cursulu lor regulatu, si că consistoriulu a satisfacutu insarcinărilor primate dela congresulu nationalu.

Sub decursulu reportaiui comisiunii organizatorice s'a intemplat o desbatere mai vina, cand s'a amintiu despre delegatiunea congresuala, insarcinata cu rezolvirea despartirii ierarchice de catra Serbi. S'a slevatu adeca costiunea, că ore se-se sustiena si pentru mai departe delegatiunea in activitate, seau dora se-se incredintieze finalisarea despartirii eparchioloru concerninte; si congresulu in vederea momentuosității causei a incredintiatu studiarea acestei cestiuni unsi comisiuni speciale, carea va reportă, si-si va face propunerile in un'a din si-dintiele procsime.

Ala doilea obiectu, asupra caru'a s'a urmatu o desbatere mai lunga in siedinti'a de astadi a fost: proiectulu de „regulamentu pentru procedur'a la alegerea de protopresviteru,“ substernutu congresulu din partea consistoriului metropolitan. Reportandu asupra acestui proiectu comisiunea organizatorica prin reportoriulu ei Parteniu Cosm'a, congresulu la propunerea comisiunii lu-primesce de basa pentru desbarea speciala.

Titlulu acestui regulamentu si §-lu 1, carele suna: „Devenindu unu tractu protopresviterala vacantu, consistoriulu eparchialu are a-se ingrijii, că acel'a se-se intregesca celu multu in decursulu unui auu dela devenirea in vacantia,“ — la propunerea comisiunii se primesce fara nici o modificare.

La §-lu 2. din acestu regulamentu, care suna: „Spre acestu scopu consistoriulu dispune nainte de tote intregirea numerulu membriloru sinodulu protopresviteralu electoralu, cu considerare la §-lu 40. din statutulu organicu, dupa care astfelu de sinodu consta din numeru indoitu de membri, anume: in protopresviteratele, cari numera preste 20,000 suflete, consta din 24 membri clericali si 48 mireni; er in protopresviteratele unde numerulu sufleteloru este mai mica de 20,000 suflete, sinodulu electoralu consta din 16 membri clericali si 32 membri mireni“ slevandu-se cestiunea, că acestu §-u n'ar fi destulu de precisu, si anume că nu s'ar fi indusu si imprejurarea, că cine pôte fi alesu de membru in sinodulu protopresviteralu electoralu, dupa o discussiune, la care au luat parte mai multi membri, si in specialu dupa deslusirile date de reportoriulu Parteniu Cosm'a si Escelenti'a S'a, parintele Archiepiscopu si Metropolitu, congresulu primesce acestu §-u in textulu redigeatu de consistoriulu metropolitan, cu ce siedinti'a se incheia.

Raportu specialu.

Siedinti'a I. tienuta la 1/13. Octomvre a. c.

Dupa terminarea s. liturghii si invocarea Duchului santa, pe la 12 ore a. m. intrunindu-se deputatii congre-

suali in biserica din cetate, intr'un numeru considerabilu, — ca pote nici odata pana acum, — la propunerea d-lui deputatu V. Babesiu, se esmite o comisiune de mai multi membri, care se invite pe Escel. S'a Domnulu metropolitu si pe S. S. archierei la siedintia. Intrand Escel. S'a in biserica, asociatu de ambii Domni episcopi sufragani, au fostu intimpinati cu vij esclamări de „Se traesca,“ si ocupand Escel. S'a loculu presidialu, deschide siedinti'a prin bine prucegetat'a cuventare, ce o publicamu in fruntea foei, si care a fost ascultata cu incordata atentiune, er la loculu, unde s'a amintiu numele Maiestății Sale, ca semnu al omagiului si loialității catra Inaltulu Tronu, congresulu a datu espressionu loialității sale prin scolare, si entusiaste strigări de „Se traesca“, ce in semnu de aprobare preste totu a celor accentuate au fost repetite si la incheierea cuventarei.

Deschidindu-se siedinti'a, presidiulu pentru agendele biroului designeaza de notari interimali pe deputatii: Trifonu Miclea, Nicolau Ivanu si Ignatiu Pappu din cleru; er diatre mireni pe deputatii: Leontinu Simonescu, Aurelu Suciu, Georgiu Feieru, Stefanu Velovanu, Mateiu Voiteanu si Dr. Remusu Rosca.

Presentand presedintele actele electorale intrate dela eparchii si list'a deputatoru alesi, provoca pe deputatii presenti, ca la apelulu nominalu se-si presinte credentionalele la birou. La apelulu nominalu si-presenteaza credentionalele in persona 48 deputati. Au fostu de fati'a fora credentionale 5 deputati. Prin presidiu resp. alti deputati si-au presentatu credentionalele 21.

In intielesulu regulamentulu afaceriloru interne se impartu actele electorale la trei sectiuni, avend deputatii din eparchi'a Aradului a verifică pe deputatii din archidieceasa, er deputatii din archidieceasa pe deputatii din eparchi'a Caransebesiului, si in fine cei din eparchi'a Caransebesiului pe deputatii din eparchi'a Aradului.

Siedinti'a a II-a, tienuta la 2/14. Octomvre, a. c.

Siedinti'a se deschide la 12 ore a. m.

Se cetesce protocolulu siedintii premergatore si — Se autentica.

Presidiulu notifica, că cu post'a de astadi au sositu mai multe credentionale, ce se voru predă comisiunei verificatorie.

La ordinea dilei se punu rapórtele sectiuniloru verificatorie.

Deputatul Dr. I. Mihi, ca raportorulu sectiunei deputatoru din archidieceasa, refereza asupra alegeriloru din eparchi'a Caransebesiului si in numele sectiunei propune spre verificare alegerile urmatoriloru deputati:

a) din cleru:

Alec. Ioanovicu, Trifonu Miclea Paulu Miulescu, Filaretu Must'a, Dr. Georgiu Popovicu, Ioanu Popovicu si Michailu Popovicu.

b) mireni:

Dr. Emilu Babesiu, Ioanu Bartolomeiu, Coriolanu Brediceanu, Atanasiu Cimponeriu, Ilie Curescu, Antoniu Mocsonyi, Dr. Ales. Mocsonyi, Simeonu Moldovanu, Iuliu Novacu, Ioanu Popovicu, Constantinu Radulescu, Leontinu Simonescu, Martina Tiapu, Petru Tisu si Stefanu Velovanu; er celelalte acte electorale se voru predă comisiunei verificatorie.

Deputatul I. Bartolomeiu, ca referentulu sectiunei deputatoru din eparchi'a Caransebesiului, propune spre verificare alegerile urmatoriloru deputati din eparchi'a Aradului:

a) din cleru:

Vasiliu Belesiu, Petru Chirilescu, Georgiu Cretiu-nescu, Meletiu Dreghiciu, Constantinu Gurbanu, Augustinu Hamsea, Vasiliu Mangr'a, Ignatiu Poppu si Petru Suciu.

b) mireri:

Vicentiu Babesiu, Ioanu Belesiu, Ioanu P. Deseanu, Georgiu Dringau, Paulu Fasie, Georgiu Feieru, Dr. Iosifu Gallu, Eugenu Mocsonyi, Davidu Nicoara, Ioanu Pappu, Dr. Georgiu Pop'a, Dionisiu Poyenar, Paulu Rotariu, Emeric M. Stanescu, Aurelu Suciu si Nicolau Zigre; er celelalte acte electorale dificultate se voru predá comisiunei verficatorie.

Deputatulu P. Rotariu, ca referentulu sectiunei deputatiloru din eparchi'a Aradului, raportand asupra alegeriloru din archidieceasa, propune spre verificare alegerile urmatoriloru deputati:

a) din cleru:

Zaharia Boiu, Simeonu Mond'a, Ioanu Papiu, Avramu Pecurariu, Ioanu Petricu, Nicolau Popea si Dr. Harionu Puscariu.

b) mireni:

Dr. Daniilu P. Barcianu, Ambrosiu Bersanu, Iosifu Stefanu, Elia Macellariu, Rubinu Patiti'a, Ioanu cav. de Puscariu, Petru Truti'a si Matei Voileanu, er celelalte acte se voru transpune comisiunei verficatorie.

Constatandu-se, ca preste totu suntu verificati 62 deputati, congresulu se declara capace a aduce concluse valide.

Pentru consultare asupra constituirei in modu definitivu a biroului si comisiunei verficatorie se suspinde siedinti'a pe 5 minute, er dupa deschidere se proclama de notari: N. Ivanu, Dr. I. Mihu si Dr. R. Rose'a din archidieceasa; I. Pappu, P. Fasie si G. Feieru din eparchi'a Aradului; T. Miclea, I. Rosiu si P. Dragalina din eparchi'a Caransebesiului. De notariu generalu se designeaza Dr. R. Rose'a.

In comisiunea verficatoria totu prin aclamatiune se alege: G. Creciunescu, Ioan cav. de Puscariu si I. Bartolomeiu. Anuntandu-se siedinti'a procsima pe Luni la 10 ore a. m., cu acestea siedinti'a se inchiae la 1 $\frac{1}{2}$ ora d. m.

Siedinti'a a III-a tienuta la 3/15 Octobre a. c.

Siedinti'a se deschise prin presidiulu ordinariu la 10 ore a. m.

Se cetesce protocolulu siedintiei precedente si — Se autentica.

Presidiulu si-esprima parerea, ca înainte de a se presentá esibite intrate ar fi bine ca se refereze comisiunea verifisatoria si se se alega comisiunile, carora se se imparta esibitele intrate.

Deputatulu P. Cosma se insinua cu o propunere si ar dori se scie, deca acum s'au numai dupa alegerea comisiuniloru, are se o faca.

Dep. C. Radulescu sustiene, ca acum la inceputulu siedintii trebuie se o faca in sensulu regulamentulu.

Dep. P. Rotariu e de parere, ca inainte de tote se raporteze comisiunea verficatoria si numai dupa aceea se se purceda la alte agende.

Dep. I. Gallu, cu provocare la § 14 din regulamentulu afaceriloru interne, e de parere, ca se se observe ordinea regulamentara, pentru-ca si deputatii neverificati participa cu votu decisivu, la tote desbaterile si pana a nu fi verificati.

Primindu-se propuneres deputatulu Dr. Iosifu Gallu — presidiulu presentéza urmatoarele esibite:

a) cererile de concediu ale deputatiloru:

D. Nicóra, S. Moldovanu, A. Ioanovicu si M. Dreghiciu, toti din cauza sanitara pe intreg'a durata a congresulu, er C. Brediceanu tot din cauza sanitara pe 8 dile si P. Suciu pe 3 dile.

Concediile recerute se dau.

Presidiulu mai presentéza:

a) cererea mai multoru locuitori din Satu'-nou, pentru esecutarea unoru concluse congresuali si delaturarea stariloru iregulare din aceea-si comuna bisericésca;

b) a mai multoru locuitori din Orsiov'a-vechia, in caus'a redeschiderei scólei, apoi repuneri in oficiu a invetiatiului, si a regularii unoru abesuri;

c) a comisiunei de despartire-ierarchica din comun'a micsta Timisiór'a-Fabricu, pentru intentarea grabnica a proceselor de despartire.

Se voru transpune comisiunei petitionarie.

Presidiulu presenta mai departe;

a) Raportulu generalu alu consistoriului metropolitanu plenariu.

Se va dá comisiunei organisatorie.

b) raportulu generalu din senatulu strinsu-bisericesc alu consistoriului metropolitanu.

Se va predá comisiunei bisericesci.

c) Raportulu generalu din senatulu scolaru al consistoriului metropolitanu,

Se va transpune comisiunei scolare.

d) Raportulu generalu alu consistoriului metropolitanu ca senatu epitropescu,

e) raportulu consistoriului metropolitanu, impreuna cu ratiotiniulu consistoriului metropolitanu pe anulu 1886,

f) raportulu consistoriului metropolitanu cu ratiotiniulu acelu consistoriu pe anul 1887,

g) raportulu consistoriului metropolitanu impreuna cu proiectulu de budgetu alu consistoriului metropolitanu pe anii 1889—1891.

Se voru transpune comisiunei financiare.

h) Raportulu consistoriului metropolitanu impreuna cu rescriptulu reg. ung. de culte si instructiune publica in caus'a scrierei numelui comureloru pe epistole oficiose si in limb'a maghiara;

i) raportulu consistoriului metropolitanu asupra raportulu consistoriului diecesanu din Aradu in caus'a aprobarei literiloru fundationali a fundatiunei „Birt'a," aprobate prin ministeriulu reg. ung. de culte si instructiune publica,

l) raportulu consistoriului metropolitanu in cestiu-nea scutirei preotimei dela lucrulu publicu,

m) raportulu consistoriului metropolitanu pe langa care se subterne proiectulu de regulamentu pentru alegerea de protopresviteri.

Se voru predá comisiunei organisatorie.

n) Raportulu consistoriului metropolitanu impreuna cu ratiotiniulu fundatiunei „Gozsdu," pe anulu 1885.

Se avizeza la comisiune speciala, ce se va alege.

o) Raportulu consistoriului metropolitanu in meritulu infiintarei unei academii teologice aici in centru.

Se transpune comisiunei bisericesci.

Terminandu-se presentarea esibiteloru, deputatulu P. Cosm'a face urmatoarea propunere;

Considerand, ca alegerile de deputati congresuali se fac de regula numai pentru o sesiune;

considerand, ca in sensulu §. 14. din regulamentulu afaceriloru interne congresuali „deputatii ale caror alegeri suntu atacate prin proteste s'au dificultate din oficiu pana la verificarea s'au anularea alegeriloru, participa cu votu decisivu la tote lucrãrile congresulu, si ca astfelu e posibilu ca eventualu un deputatu, al carui mandatu in sine este nulu, se participe cu votulu se la decidiunile congresulu;

considerand in fine, ca intre impregiurãri normali congresulu, carele eventualu ar ordinã investigatiune in caus'a vre-unei alegeri atacate cu protestu s'au dificultate din oficiu, nu se mai intrunesc pana la espirarea mandatulu seu, si astfelu verificarea s'au anularea alegeri

in meritulu căreia s'a efeptuitu investigatiunea devine ilusoria, —

pentru evitarea acestei anomalie in viitoriu si pentru-ca verificarea s'au anularea alegerilor atacate prin protestu s'au dificultate din oficiu se fie posibila la inceputulu sesiunei prime a congresului, pentru carele s'a efeptuitu, mi-iaeu voe a face urmatórea.

Propunere :

Consistoriulu metropolitanu se autorizeza ca in procsim'a siedintia, ce se tiene dupa alegerile congresuali, se examineze actele electorale si deca in terminu legalu au intratu proteste dela indreptatiti s'au va afá defecte esentiale, pentru cari alegerea in sensulu §. 11. alu regulamentulu afacerilor interne congresuali se pote dificultá din oficiu, incát dupa parerea s'a, delaturate defectele esentiale s'au adeverate fiind gravaminele cuprinse in protestu s'ar a'terá rezultatulu alegerei, se dispuna investigatiune si se pregatesca actulu astfelu, ca congresulu pe bas'a actelor autentice, la procsim'a sesiune se pota decide in meritu in cestiunea verificárei.

Se avizeza la comisiunea organizatore.

La ordinea dílei se pune alegerea comisiunilor, spre care scopu se suspinde siedinti'a pe câteva minute ca se se faca consultárele necesarie, — er dupa redeschiderea siedintii la propunerea presidiului se alege :

Comisiunea organizatore.

Nicolau Popea, Constantinu Gurbanu, Michailu Popoviciu, Petru Nemesiu, Parteniu Cosm'a, Vincentiu Babesiu, Dr. Iosif Gallu, Dr. Alesandru Mocsonyi si Constantinu Radulescu.

Comisiunea bisericeasca.

Zacharis Boiu, Augustinu Hamsea, Dr. Georgiu Popoviciu, Eli'a Macellariu, Rubinu Patiti'a, Paulu Rotariu, Ioanu P. Desseanu. Dr. Eugen Mocsonyi si Atanasiu Cimpozeriu.

Comisiunea scolara.

Dr. Ilarion Puscariu, Petru Chirilescu, Paulu Miulescu, Stefanu Iosifu, Ioan Lengher, Dr. Georgiu Pop'a, Nicolau Zigre, Laontinu Simonescu si Stefanu Velovanu.

Comisiunea financiara.

Ioanu Papiu, Petru Suciu, Ioanu Popoviciu, Dr. Daniilu P. Barcianu, Gherasimu Candrea, Georgiu Dringán Ioanu Belesiu, Antoniu Mocsonyi si Georgiu Szerbu.

Comisiunea petitionaria.

Ioanu Gallu, Vasiliu Belesiu, Georgiu Popoviciu, Dr. Absolonu Todea, Octavianu Sorescu, Zeno Mocsonyi, Dionisiu Poianar, Ilie Curescu si Ioanu Popoviciu.

Comisiunea speciala pentru censurarea ratiociniului fundatiunei „Gozdu.“

Ioanu Petricu, Ioanu Lengheru, Dr. Absolonu Todea, Georgiu Cretinnescu, Ioanu Pappu, Aureliu Suciu, Michailu Popoviciu, Iuliu Novacu, si Ioanu Bartolomeiu.

Panendu-se la ordinea dílei referad'a comisiunei verificátore. aceea prin raportulu seu I. Bartolomeiu propune spre verificare alegerile urmatórilor verificati :

a) din archidieceasa :

Ioanu Gall, Nicolau Ivan si Petru Rosc'a din cleru ; Gherasimu Candrea, Parteniu Cosm'a, Ioanu Lengheru, Dr. Ioanu Mihu, Petru Nemesiu, Pompiliu Piposiu, Dr. R. musa Rosc'a, Octavianu Sorescu si Dr. Absolonu Todea dintre mireni ;

b) din eparchi'a Aradului : Ieroteiu Belesiu, clerical, acordándui-se si concediulu cerutu pe intrég'a sesiune ; Demetriu Bonciu, Zeno Mocsonyi si Paulu Pappu dintre mireni :

c) din dieces'a Caransebesiului : Andreiu Ghidiu din cleru, acordándui-se si concediulu cerutu pe intréga sesiune ; Patrachie Dragalina, Iuliu Petricu, in ambe cercu-

rile, avénd a optá pentru unulu, si Georgiu Szerbu dintre mireni.

Siedinti'a a IV-a, tienuta la 4/16. Octomvre a. c.

Siedinti'a se deschide la 12. ore a. m. prin presidiulu ordinariu.

Se cetesce protocolulu siedintiei premergatore si — Se autentica.

Presidiulu prezenteza urmatórele esibite :

a) cererile de concediu ale deputatiloru :

D. Bonciu din cauza sanitará pe 10 díle, eventualu intreg'a sesiune ; Paulu Pappu, asemene din cauza sanitará pe 14 díle, Iuliu Petricu tot din cauza sanitará pe 8 díle — Se acorda.

b) Raportulu consistoriului metropolitanu in obiectulu infiintárei unui institutu pedagogicu pentru invetiátore. — Se preda comisiunei scolare.

c) raportulu cons. metropolitanu pe langa care se asterne proiectulu de regulamentu pentru administrarea si manipularea averii metropolitane, — Se preda comisiunei organizatore.

d) raportulu cons. metropolitanu cu care se comunica resolutiunea dlui ministru de resboiu referitoria la regularea referintieloru si egalei indreptatiri a clerului nostru militariu cu clerulu militariu alu altoru confessiuni, — Se preda comisiunei bisericesci.

e) rugarea preotimei gr. or. din Valea-Almasiului, dieces'a Caransebesiului, pentru ameliorarea sortii materiale generale a preotimei,

f) reprezentatiunea reuniunei invetiátoriloru gr. or. din tractulu Timisiorei, in meritulu ameliorárei cauzei invetiamentulu poporalu si a stárei materiale a invetiátoriloru ; si

g) rogarea invetiátorului Ioanu Simu din Resiti'amontana, pentru solvirea ajutoriului suplementaru de 200 fl. pe anulu 1886., si solvirea din partea „Societáti cailoru ferate“ a salariului seu anualu intregu de 450 fl. — Tote trei se predau comisiunei petitionarie.

Deputatulu Ioan Bartolomeiu, ca raportorulu comisiunei verificatore propune a-se verificá deputatulu Ioanu M. Rosiu si in lips'a credentialului, fiind actulu electoralu in ordine. — Se verifica.

Partea ivetiatoriului la impartesirea instructiunii religioase.

Dupa principiile crestinismului este religiunea fundamentulu celu adeveratu, pe carele se se cladésca crescerea tinerimei ; deci este instructiunea religioasa celu mai ponderosu mijlocu de crestere. Deja cu sute de ani mai nainte a si fostu instructiunea religioasa in scólele cele intemeiate si sustienute de biserica a-celu obiectu de invetiamentu, carele erá preferitu inaintea tuturoru celorlalte si pe carele se puneá grij'a cea mai mare.

Ast'a e si in scól'a nóstra poporala in principiu totu asia. Cáci deca privimu planulu de invetiamentu, aflámu, cá religiunea e pusa intre tóte obiectele de invetiamentu ale scólei poporale in loculu antaiu. Planulu hotaresce timpulu pentru propunerea religiunei la singuraticele clase, indegetéza materialulu de propusu, aretandu cumu trebuie impartite cele ce au se se propuna, si indica chiaru metodulu dupa carele e de procesu la tratarea diferiteloru materii.

Din titlulu ce l-am pusu in fruntea siruriloru

acestor'a pôte cunósce ori-cine, cà eu nu suntu pe langa pracs'a latita mai peste totu in scólele nóstre, ca adeca invetiatoriulu se propuna religiunea, ci sustienu — fara a insirá aci motivele mele, cà acést'a au trebuitu se fia pretutindenea treab'a preotului.

Inse, cu tóte ca preotulu are sè se ocupe in scóla cu propunerea religiunei, invetiatoriulu, cá parinte spiritualu alu eleviloru sei, cá cela ce are se sadésca principiile de viétia in fitorii membri ai societátii, nu pôte fi lipsitu de ocasiunea de a impartesi acestora „panea vietii.“ — El este chiar indetoratu adese ori a provedé instructiunea religiósá in scól'a sa, cand buna-óra preotulu e ocupatu cu alte functiuni religióse, si asia nu pôte fi la timpulu prescriu in scóla, ori la scólele acele, unde preotulu si are locuinti'a in alta comuna si pôte indepartata. Deca consideramu mai departe cà intrég'a instructiune trebue sè aiba in scól'a poporala caracteru religiosu, cà adeca tóte cunoscintiele cari se impartesiescu trebue se fia patrunse de spiritulu si principiile crestinatatii, de óre-ce numai astfelu se va intári tinerimea in fric'a Domnului si viéti'a religiósá-morala, urméza din firea lucrului, cà invetiatoriulu nu numai este indreptatitu a luá parte la impartesirea instructiunei religióse; ci cá crescatoriulu tinerimei intr'o mesura óre-care si indetoritu la acést'a. In dilele nóstre este indetoriea acést'a cu atat mai mare, cu cat vedemu cà viéti'a religiósá morala in familia este camu neglézá, si educatiunea familiara lasa multe de doritu.

In considerarea acestor'a am si propusu sè aretu in cele urmatórie chipulu, cum pôte dá invetiatoriulu mana de ajutoriu preotului la impartesirea instructiunei religióse?

La alte natiuni si confessiuni afaserea acést'a e normata prin regulamente anumite scolastice; la noi romanii, cari suntemu mai tineri ca asiediemintele nóstre, firesce cà nici erá cu putintia pana acum.

Sprijinulu invetiatoriului la instructiunea religiósá e mai alesu de lipsa fatia cu scolarii incepetori. Deca luámu in socotintia fric'a, sfiél'a si neorientarea pruncului candu intra in scóla, ori-care invetiatoriu precautu nu va incepe indata cu exercitii de scriere si cetire séu chiar de socóta, ci prin cateva óre li va vorbí despre Ddiu, lucrurile Ddieesci. Va incepe cu vr'o rugatiune, buna óra „tatálu nostru,“ rugatiunea de diminétia si de séra, cu semnul crucii s. a. cari nu pôte sè li fia cu totalu streine, dar cu cari inca nu suntu deprinsi. Unele cá aceste le va respicá invetiatoriulu chiar, si apoi va cere sè le repetiésca si scolarii câte unulu, apoi tot de odata si dimpreuna (in corn.)

Mai multu pôte sprijini invetiatoriulu pe preotu la instructiunea religiósá in modu mijlocitu, si anume:

Deca va intretiese in propunerea celorlalte obiecte de invetiamentu momente religióse-morali, acolo unde materi'a propusa da ocasiune pentru acést'a. Si ocasiuni de aceste suntu fórté multe, e vorba nu-

mai ca invetiatoriulu sè le scie folosi bine; càci a buna-óra la propunerea istoriei si a istoriei naturalé, pre nenumerate ocasiuni, unde pôte vorbí despre atotputernici'a, intieptiunea si bunatatea lui Ddiu. In geografie vine tractata tíer'a santa, Palestin'a. Ací are ocasiune se vorbésca despre Canaan, trecerea israeliteniloru prin pusthia, despre legedarea la muntele Sinai, cetatea santa Ierusalimu s. a. Ba, materii religióse se potu folosi chiar si cá exercitii de scriere si stil in despartiemintele anumite.

Deca totdeauna si intru tóte va tienti la disciplina si moralitate, va cautá se a deprinda pe elevi sè iubésca si se faca ceea ce este bine, si se urésca si incunjure reulu.

Credinti'a, sfiál'a si iubirea catra Ddiu e fiinti'a religiunei la copii, increderea, respectulu si iubirea catra superiori, anume catra preotu, invetiatori si parinti e la ei bas'a si mediulu virtutii si moralitatii. Amendóe stau in cea mai strinsa legatura si nu se potu separá de olalta. Copilulu, carele nu are respectu, stima si iubire catra tatálu seu celu trupescu nu are respectulu, stim'a si iubirea ceruta nici catra tatálu ecescu. Si éراسi va incetá curendu stim'a si iubirea fatia de tatálu si invetiatoriulu pamenteanu, deca nu se intemeiéza pe stim'a si iubirea curata si adeverata fatia de tatálu celu curescu. Respectulu, stim'a si iubirea catra superiori inse trebue sè se arate in ascultare acurata si de buna voia.

Acést'a e virtutea cea dintai a copilului. Acolo, unde parintii si invetiatoriulu nu pretindu ascultare, nu se va poté plantá nici fric'a de Ddiu. A tréce cu vederea, — pôte din iubire nerationala, — unele si altele in privinti'a acést'a, e totdeam'a gresiéla mare, si copiii crescuti in chipulu acest'a, devinu neinfrenati si resvretitori nu numai fatia cu autoritatea omenésca ci si fatia cu autoritatea Ddieésca. Càci precum respectulu si stim'a fatia cu autoritatea Dummedieésca, asia si fatia cu autoritatea omenésca izvorescu din acelasi locu, diatr'o inima plina de umilintia, care si-pune tóta incredera in celu mai intieptu si mai bunu.

Umilinti'a acést'a (luata in intielesu crestinescu,) se afla sadita in inim'a celoru mai multi copii; cu privire la acést'a dice si M. Cht: in evangelié: „Da nu veti fi cá pruncii, nu poteti intrá in imperati'a cerialui.“ Inse langa flórea acést'a nobila adese si prea usioru resaru si burueni, cum suntu fal'a, egoismulu, cerbici'a si nisuinti'a dupa libertate si independinti'a; si aci e chieamata educatiunea morala cá se cultiveze in copilu germinii cei buni, si sè stirpésca pe cei rei; plantandu in elu prin cuventu si esemplu respectu fatia de autoritatea mai nalta, si reducendu nisuinti'a dupa libertate si independinti'a intre marginile cuvenite.

Asupra punctului acestui'a ar trebúi sè-si indrepte invetiatorii si crescatorii tóta atentiunea; càci erorile si omisiunile in partea acést'a de regula se

resbuna. Lipsindu respectulu și supunerea fatia de parinti și invetiatoriu, e departe și respectulu și supunerea catra autoritate și catra Ddiu. Cu chipulu acest'a cresce o generatiune, ce nu se supune nici celoru civile nici celoru bisericesci, o generatiune apta de a resturná tóta ordinea sociala. Omulu carele nu este membru folositoriu in societatea cea mica in familia, nu póte fi folositoriu nici in famili'a cea mare spirituala și civila, in biserica și statu. Scól'a înca e unu feliu de familia, unde are sè se continue și deplinésca educatiunea casnica, deci are sè-i dedee pe copii la supunere și ascultare de buna voie.

(Finea va urmá.)

In caus'a viiloru noastre.

Dupa daun'a, ce de vreo 5—6 ani incoce ni-a facutu filoxer'a in vii, întrebându-ne ce va fi cu viile nóstre, urméza ca respunsu: Nimica nou sub sore! Viile au se devina era ce au fostu odinora, obiectu de luesu s'au obiectu de folosintia casnica și voru încetá de a mai fi obiectu de economie ce in cele de urma trei decenie s'a facutu, cà-ci sciutu este, cà mai nainte pamentulu aratoriu și viile eráu pentru sustinerea și hran'a familiei ér astádi aceste, dupa lipsele prin atatea dári și si trebuintie dílnice, aceste suntu considerate de isvoru și conditiune și de traiu, dar mai multu de a solvi din rodulu loru dările mari și câte tote sarcini ce ne apesa. Filoxer'a in caus'a viiloru ne schimba situatiunea cu totulu. Resultatulu daunei de pana aci si directiunea, in care se vedu porniti proprietarii, e dovada despre acést'a.

Si care e directiv'a de astádi? Dorere cà, bine examinandu, e pasivitatea, nu e chiar desperarea, inse e o stare in asteptare, care e egala cu a nu face nemicu, si de aci potu cochide cele espuse mai susu. Dar se vorbimú mai lamuritu:

La aparint'a devastárei prin filoxera in anii 1884—5. gavernu, comitatu și comunele tóte diceau cà trebeu oprita latirea acestei insecte blastmate. Cu doi ani mai tardiu se recomanda folosirea la radecina a materiei chemice carbon sulfuratu (szénkéneg), dupa-ce estinderea filoxerei nu-se potea oprí. Cu doi ani mai tardiu, se recomanda sadirea și altuirea viei americane, dupa-ce folosirea materiei carbon-sulfuratu nu a produsu resultatulu dorita. Astádi conferint'a conchiamata in luna trecuta la Pecea (Füßkirchen) si opiniunea societátií agronomice cu scaunulu in Aradu, in siedint'a s'a tienuta in Minisiu la 6. Octomvrie a. c. st. n., precand tare recomanda folosirea la radecina a materiei de carbon sulfuratu, totatunci recomanda si sedirea de vie americana. care are se fia altuita cu soiurile nostre. Sfatulu din Minisiu inse ne-a luminatu bine, cand întreba „da deunde bani?“ Cam 800 fl la unu jgeru de vie ca se-o reorganizezi! De unde se luámu noi asemenea bani? Dela báci cu interese mici si pe timpu lungu! Dar cine da bani pe garant'a viei care e aproape nimicita?! Dar chiar avendu bani, e întrebare cà ce e de facutu atunci, cand vedemu, cà nici cei cu putere nu se apuca de lucru, ci inca totu experimentéza. Dupa vestea ce ne vine de prin Franci'a, acolo sedirea vitiei americane altuita verde a produs rezultate bune si chiar folosirea carbonului sulfuratu inca si-are rezultatele sale. Se imitámu deci pe Francei. Acést'a ar fi urmarea, inse valórea vinului nostru pe langa a vinului loru e asiá de neînsemnata, de dupa ratiune noi nu indrasnimu a cheltái gat'a pe negat'a ci remane ca francei se-se apere si ajute dupa puterea lor, er noue ni se cuvine a ne aperá dupa a-le nóstre poteri. A remané neactivi, a stá cu ma-

nile in sinu, cautandu la pagub'a nostra, nu e bine; deci între inprejurárele nostre avemu se procedemu in urma-toriulu chipu:

1. Se nu nizáimu a ne inmultí viile, pentru-ca a- vend mai pucinu, se le potemu ingrijí mai usior, ca se potemu díce, mai bine ceva, de cátu nemica. Chiar ronderile și butucii ar fi bine se fie mai rari ca in Itali'a si Germani'a unde, printre vie se plantéza neconditiunatu si altele si totusi au struguri si vinu.

2. Constatatu fiind, cà filoxer'a prefecuta in sburatoria in lunile Iulie si Augustu asiendienduse pe butucu cam de o urma inaltime dela pamenta si-pune ouele, din cari se ivescu si-se baga goangele cu finea lui Septemvrie s'au inceputulu lui Octomvrie la radecina, avemu se inpedecámu acé-t'a dupa putint'i'a, anume: a) prin slobodirea séu turnarea in Iulie si Augustu la butucu cu carbon-sulfurat in mesura pucina, ca butuculu se-nu suferere si totusi amirásulu greu se penetreze in giurulu butucului, b) Turnarea cu phosphat de carbon-sulfuratu de Budafok (stati'a vár-palota) totu cu scopulu de sus, dar si cà prin acést'a butuculu se gunoesce si capata putere nutritoria, c) Udarea dupa culesu a butucului cu tinctura de Reicher in Arad, s'au cu Creosot de carbuni de pétra, s'au alte asemenea cu scopu ca ouele sburetórii prefacanduse in goange se nu póta intrá in josu la radecina.

Aceste sunt nainte de a afla, cà filoxer'a e in vie, suntu asiá dicundu preservative.

3. Dupa ce ai avut nenorocirea de a vedé daun'a ivinduse in vie, scóte butucii inficiati — sapandui afundu si pe larg inprejuru, — apoi ardei in faci'a locului cu paie, ori stropindui cu petroleu ér gropile le presara cu pravu de varu nestinsu, ori cu cenusia. La butucii din prejuru, cari verosimila suntu inficiati, pune carbon-sulfurat, phosphat de Budafoc, tinctura de Reicher seu Creosot din carbuni de petra, pune varu ne stinsu, cenusia, comina dela caldarea de rachia, ect.

La acestu locu s'ar potea díce, pune ori ce, aceste ori altele, numai pune, cà-ei de nu puni nemicu, e siguru cà viea se prepadesce; de pani si probezi, pote-cà viea nu o mantuesi, daru ti-o mai tieni cátiva ani.

Facia de acelu proprietariu nenorocitu, a càruí vie e deja nimicita, se recomanda a-si face scola de vitie americana a càrei radecini, de-si le ataca féloxer'a, dar nu le póte nimici. Aceste vitie americane (numai anumite soiuri suntu bune) le altuesci sus in verde, in Maiu si Iuniu, apoi le culci si astupi cu pamenta se prinda din josu radecini si apoi le scoti si bagi in ronderi. Seditulu si altuitulu si inradecinarea se potu face tote si in ronderi directe.

In genere, cine cuprinde cu mintea nemarginit'a paguba peste totu si cine-si vede nimicita viea sa, din care atáta dulcetia, atáta bunatate si atáta banu a avutu, se nu stee locului nici decumu! adeca se nu stámu si mai departe pasivi in faci'a pericolului, ci se-ne sufalcámu a ne biruí cu elu. In fine nu voescu ca unu specialistu a tractá caus'a, ci ca unu laicu carele avend pucina praxa mi-impartesiescu parerile catra toti, de ora-ce la noi nu-se receru 800 fl. la jugheru spre organizare, ci numa truda fiindu ca noi singuri lucrámu. Nu voescu si nu potu dá sfatu de a mantuí viea de filoxera, dar ca proprietariu de vie dorescu a atrage atentiunea conproprietariloru romani asupra causei din cestiune, inchiindu cu acea, cà prin lucrarea viei dupa ori-care sistemú nou se astepta mantuirea, seu barem amenarea pericolului. De aceea se-se facea prob'a: a ingropá viea nu pe rondu de a lungulu ca pana aci, ci curmedisui preste brasda, se remana la butucu gropa seu afundime pentru apa de ploie si neua, apoi in aceste gropi a-se pune pae, pleva, gu-

noiu de totu feliulu, spre întărirea butucului, ca-se pota contrastá. Se adunámu totu feliulu de materii si se-le portámu in vie spre a alterá s'au schimbá gustulu pielei de pe radacina. cá dora filoxer'a nu o va poté mistuí. Cenus'a, carbunii, funginea dela horau, gunoiulu de casa, tote duse la butucu, cá-ci ale inprastia si pune acolo nu e mare lucru. Apoi comin'a dela caldarea cu rachia, pucinu varu nestinsu, nisipu, noroiu si alte deaceste inca trebuie puse la butucu si in fine a petrece cu atentiune rezultatulu, care deca numai incatva deca e inbucuratoriu é a-se aretá si altor'a si a se continuá!

G. Purcariu.

Ingrijirea rîmatoriloru (porciloru.)

La tinererea si ingrijirea porciloru e hrana buna si nutrire destula neinconjuratu de lipsa, fiind-cá prin acestea se ridica venitul tocmai asiá, precum aduce ingrijirea rea deficitu si paguba. Porcii trebuie hraniti asiá de bine, cum numai se pote, deca i-i nutrimu asiá dicundu numai de jumetate, i-lasámu a dá inapoi, potemu si siguri de o paguba insemnata. Fómea i-dore si pe porci, ér nutrire buna si destula se retezta duplu. Si tinererea in curatienie e pentru rîmatori de ori ce etate neinconjuratu de lipsa. Multi economi se plangu, cá n'au norocu in porci, cá au adese ori morburu si pagube in cotetiile lor; deca aru cercá inse mai cu de amenuntulu de unde vine atáta nenorocire, atunci aru veni curendu la convingerea cá in cele mai multe casuri insisi suntu caus'a. Proprietari negligenti si servitori si mai negligenti nici nu e de miratu deca nu mai progreseza intru tinererea porciloru, cá-ci ei odata hranescu porcii de timpuriu, alta data tardiu, odata le dau de mancare forte multu, alta data forte pucinu. Cand li-e fome le dau apa, candu li-e sete le dau mancare, pe scurtu o disordine inspamentatória. Ordinea nutriei trebuie tineruta forte punctualu dupa timpu, când se-le dámu si dupa mesúra, cátu se-le dámu, fiind-cá organele de mistuire se dedau la acést'a si nutretulu s'au hran'a numai atunci se-va folosi indeplin. — **C u r a t i e n i e i n g r a j d i u (c o t e t i u) !** Aci trebuie curatitu, de cáte ori se areta lips'a s'au trebuint'a. Trebuie grijitu totu-de un'a de asternutu bunu, curatu si sanetosu; nu e iertatu a-se lasá porcii se jaca in gunoiu cu septemanele, ori chiaru cu lunile. — Unii nepreceptuti dicu: „Suntu numai porcii si acesti'a se pota tractá si astfelu.“ Acesti'a suntu inse in ratacire forte mare, pentru cá porcii inca iubescu curatienia, ca ori care altu animalu domesticu. Necuratienia in grajdu impiedeca functiunea pielei, aerulu necuratu, stricatu si diferite insecte chinuescu bieteale animale din'a-nóptea. Pentru acést'a nu pota prospiciá bine animalele; trebuie deci curatite animalele in tota diu'a, chiaru si porcii, pentru-cá si pentru ei are valoare proverbiulu cá: „**c u r a t i e n i e a b u n a e n u t r e t i u d e j u m e t a t e .**“ Porcii curatiti nu devinu numai cu multu mai frumosi, ci si mai sanetosi mai puternici si se ingrasia cu mult mai curendu in timpu mai scurtu si cu nutretiu, hran'a mai pucina. — Economii rationali au observatu de multu, cá porci tineruti in cotetie curate si uscate, si curatiti devinu cu multu mai frumosi si mai grasi, ca acei tineruti in gunoiu. Cand e timpulu frumosu se mai lesa porcii, pe unu locu liberu, mai largu se-se mai misca, de ora-ce acést'a e forte sanetosu, tinererea continua in cotetiu inchisu nu-e sanetosa. Cei-ce sustienu cá porcii pusi spre ingrasiare, nu trebuie lasati afara, suntu in ratacire mare pentru cá, deca au inceputu odata porcii a depune séu a incarcá carne si grasime pe ei apoi numai alerga ei de sine, fiind-cá devinu cu multu mai greoi. Aceste indigitari pot aduce poporulu nostru folose enorme, deca le-va urmari

cu scrupulositate, ceea-ce si noi dorimu din totu sufletu. —

D i v e r s e .

* **Deschiderea solemnă a congresului nostru nationalu bisericescu.** Servitiul d-dieescu impreunatu cu chemarea santului Duchu s'a tinerutu de astadata prin Preasanti'a S'a dlu episcopu alu Aradului Ioanu Metianu, asistatu de Preacuv. S'a dlu archimandritu Dr. Ilariou Pascariu, Preacuv. S'a dlu protosincelu Nicanoru Fratesiu, P. O. D. D. protopresviteri: Ioanu Petricu si Michailu Popoviciu si O. D. proto-diaconi Ignatiu Papp, si Sergiu Medeannu. In decursulu s. liturghii s'a chirotonitu de presbiteru protodiaconulu Sergiu Medeannu si de diaconu candidatulu de preotu Nicolau Oancea. Cantările liturghiei le-av' esecutatu corulu seminarioalu sub conducerea d-lui prof. sem. G. Dim'a. cu unu succesu forte bunu, ce — am potea dice — a incantatu mai alesu pe deputatii din diecesele sufragane, cari n'au mai avutu ocaziune a audi corulu clericiloru nostri. La servitiulu d-dieescu a luat parte toti deputatii presenti, ce a datu intregu actulu unu coloritu forte serbatorescu. Dupa terminarea servitiului d-dieescu si invocarea Duchului santu a urmatu deschiderea congresulu prin Escel. S'a I. P. S. Domn archiepiscopu si metropolitu Mironu Romanulu, despre ce reportámu la altu locu.

* **Anuntiu literalu.** In tipografia „Aurora“ a aparutu „Merinde dela Scóla“ seau Invetiaturi pentru poporu, culesu din diuariulu unui scolaru de Dr. Giorgiu Pop'a. Gherla. 1888. Unu frumosu volumu din 290 pagini cu pretiulu de 1 fl. v. a. — Vomu reveni. —

* **Conservarea ouelor.** Óuele stau próspete cáte o diumetate de anu, deca le-tienemu cam unu patariu de ora in muratoria, dupa aceea le-uscámu in aeru liberu, apoi le-asiadiámu pre paie. — S'au deca le-tienemu 20 minute in apa de varu si dupa aceea uscandu-le in aeru liberu le asiadiámu in cenusia ori intr'unu vasu cutaritie. — Óuele cele inghiaciate le-potemu preface in folosibile, deca le asiadiámu in apa próspeta de fontana, dar bine sarata.

* **Conservarea merelor.** Mérele potu stá pana vera, deca le lesi se stee pre pomu, cátu numai se pote dupa aceea culegandu-le cu man'a departezi de pre densele tote partile ce dora ar fi atacate, apoi le-asiadi in nisipu curatu, dar asiá ca se nu se atinga meru de meru, si fie carele se fie acoperitu cu nisipu.

Piat'a Aradului din Vineri'a trecut'a: Gráu de celu mai greu 7.40 fl. ér acelu amestecat 7.20 fl. — Secar'a 5.— fl. — Orzulu s'a vendutu cu 4.70 fl. — Ovesulu 4.80 fl. — Cucuruzulu 4.— fl. — Mazerea 18.— fl. — Fasolea 10 fl. — Lintea 16 fl. — Cartofii 5 fl. per 100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr, cea de vitielu chgr. 60 cr, cea de porcu 52, cea de oie 32 cr, uasorea chil'a 70 cr, ér dis'a per chil'a 60 cr. v. a.

C o n c u r s e .

Pe statiunea invetiatorésca din Lapusnicu, in comitatulu Carasiu-Severin, diua alegeri 13. Noemvre a. c.

Salariulu invetiatoréscu, aradicetu din partea comitetului parochialu la 250 fl, 24 fl pentru lemne, 5 fl pentru conferinti'a localitate libere si gradina de 1 jugeru pentru legumi.

Recurrenti au a-se presinta in biserica de acolo in vre-o dumineca s'au serbatóre spre a-si areta desteritatea

în tipicu si cantari bisericesci. Recursele a-le tramite per Lugos, p. u. Balinez, subscrisului inspectoru scolaru.

Leocuseciu, in 26. Septemvre 1888.

Adam Ros'a, m. p.
insp. scol.

—□—

Se escrie concursu pentru statiunea invetiatorésca din Ciuntahazu-Stoinesci.

Salariulu in Ciuntahazu a) bani gata 40 fl. b) bucate 10 cubule de cucuruзу sfermatu, c) 8 stangeni de lemne, d) 50 portii de fenu, e) pausialu 4 fl.

Salariulu in Stoinesci a) bani gat'a 16 fl, b) bucate 5 cubule de cucuruзу sfermatu, c) 3 stangeni de lemne, d) 38 portii de fenu, cortelu in natura cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acésta statiunea se-si adreseze suplicele ajustate cu documentele necesarie la subs mna-tulu protopresbiteru in Ucurisiu (Ókrös) pana in (23. Octomvre a. c.

Ucurisiu, 15. Septemvre 1888.

Pentru comitetulu parochialu: PETRU SUCIU, m. p. protopresviteru.

—□—

Se escrie de nou concursu pentru deplinirea postulu invetiatorescu dela scól'a confesionala din Ilteu, cerculu inspectoralu alu Totvaradiei, cu terminu de 30 zile dela prim'a publicare; cu care postu suntu impreunate urmatórele.

Emoluminte:

Salariulu in bani 126 fl, pentru rescumperarea alor 9 sinici de grán 54 fl, 9 sinici cucuruзу sfarmata in natura; pentru scripturistica 6 fl, pentru conferentie 10 fl, 2 mesuri mazere, dela inmormentári cu liturghie 1 fl si fara liturghie 50 cr, cuartiru liberu cu gradina de legumi, 17 máji metrice de fenu, 12 stangeni de lemne, din cari are a-se incaldí si sal'a de invetiamentu.

Dela recurenti se pretinde, cá se poséda testimoniu de calificatiune si de limb'a magiara, si sunt poffiti a-se presentá in s. biseric'a din Ilteu, pentru a-si aretá desteritat-a in cantári si tipicu.

Recurentii cari dorescu a ocupá acestu postu, au se-si ascérna petitiunile loru parintelui protopopu si inspectoru scolaru Vasile Belesiu in M.-Radna.

Ilteu, in 26. Septemvre 1888.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu VASILE BELESIU, m. p. protopopu.

—□—

In opidulu Nadlacu, terminalu defiptu pentru alegerea de invetiatoriu pe 18/30. Septemvre, la clas'a IV inferióra de nou infintiatu, din cause momentóse intrevenite, se stramuta pe 9. 21. Octomvre cand se va tie-neá si alegerea.

Éra concursulu aparutu in Nru 35, 36 si 37 cu tóte conditiunile remane n e s t r a m u t a t u cu aceea observare, cá aspiranti noi pota inca recurge pana la 8/20. Octomvre.

Sieitinu, in 17/29. Septemvre 1888.

Teodoru Popovicu, m. p.
inspectoru scolaru.

—□—

Se escrie concursu pentru deplinirea definitiva a postulu decentalu dela clas'a II-a din opidulu B.-Comlosiu, comitatulu Torontalu.

Emolumintele sunt:

1) bani gat'a 500 fl, 2) cortelu liberu cu o gradina de 1600□, 3) doue lantie pamentu prim'a elasa aratoriu,

4) siese stengeni de paie din cari are a-se incaldí si scól'a si dela acei morti unde va fi docentele poffitu are sè se bucare de o stola 40 cr.

Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt avisati recursele loru, instruite cu documentele prescise si cu testimoniu de limb'a magiara, pentru statiune de clas'a prima, — a-le trimite subscrisului MOD. Paul Tempea, adm. protopopu si inspectoru scolaru in Toraculu-mare (cott. Torontalu per Béga-Szt.-György) in terminu de 30 de zile dela prim'a publicare a concursului, recurentii au a-se presentá in cutare Dumineca séu serbatóre in biseric'a locala spre a-si aretá desteritatea in cantári si tipicu.

Cei apti spre a instruí coru vocalu, vor fi preferiti.

B.-Comlosiu, in 10/22. Septemvre 1888.

George Balanu m. p.,
preotu presiedintele comit. parochialu.

In contielegere cu mine: PAULU TEMPEA, m. p. insp. scolaru.

—□—

Alegerea de invetiatoriu pe statiunea invetiatorésca din comun'a Sinteá, (Comitatulu Aradului, protopresviteratu Chisineului) din lips'a recurentiloru calificati, la pusulu terminu neputandu-se tie-neá, pentru deplinirea aceea se deschide concursu de nou, cu terminu de alegere pe Duminec'a din 30 Octomvre st. v- a c.

Emolumintele sunt:

- 1) In bani gat'a 150 fl. v. a.
- 2) 10 máji de fenu.
- 3) 5 orgii de lemne in natura din care se va incaldí si scól'a.
- 4) Pentru scripturistica 5 fl.
- 5) Pentru participarea la conferinti'e 5 fl.
- 6) $\frac{1}{4}$ sesiune de pamentu estravilanu.
- 7) Cortelu cu gradina de legumi.
- 8) Éra dela morti stol'a indatinata: dela cei mari 40 cr. dela cei mici 20 cr.

Doritorii de a ocupá acestu postu, recursele loru provediute cu documintele necesarii, vor avé ale subscrerne subscrisului pana in 25 Octomvre a. c. adresate Comitétulu parochialu din Sinteá, celea mai tardíu scrise nu se vor luá in cosideratiune.

Chitighazu, (Kétegyháza) la 27. Septemvre 1888.

Din incredintiarea Comitétulu parochialu din Sinteá:

Petru Cririlescu, m. p.
protopresviteru si inspectoru scolaru.

—□—

Pe parochi'a nou infintiatu romana in Mehal'a, cá de elasa I., iudiestrata cu emolumintele 400 fl. anuali pana la recobandirea sesiunei paroch'ale dela Sérbi, birulu si stol'a indatinata dela 360 de cási se escrie concursu pana in 30 de zile dela prim'a publicare in fói'a „Biseric'a si Scól'a.“ Recurentii, cari debue se fie depusu esamenulu de maturitate, sunt avisati cu o di mai nainte de espirarea terminulu acestui'a, se trimite recursele sale, adresate comitétulu parochialu din Mehal'a, Reverendis. protopresviteru a Thimisorii Meletiu Dregiciu, si a-se presentá in biseric'a de aci spre documentarea desteritati sale in tienerea servitiului Ddieescu si in oratoria. — Terminulu aiegerei 23. Octomvrie (4. Nov.) 1888.

Comitétulu parochialu din Mehal'a.

Cu scirea si invoierea mea: MEL. DREGHICIU, m. p. protopresviteru.

—□—